
PWYLLGOR CRAFFU CORFFORAETHOL, 11.06.15

Yn bresennol: Y Cynghorydd Dyfrig Jones (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Jason Humphreys (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr:- Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Aled Evans, Annwen Hughes, Michael Sol Owen, W.Roy Owen, Eirwyn Williams ac R.H.Wyn Williams.

Swyddogion yn bresennol: Debbie Anne Williams Jones a Vera Jones (Rheolwyr Aelodau – Gwasanaeth Democrataidd) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Yn bresennol ar gyfer eitem 5 isod:-

Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies (Aelod Cabinet Economi)
Arwel Ellis Jones (Uwch Reolwr Democratiaeth a Chyflawni)
Arwel Evans (Rheolwr Caffael Corfforaethol)

Yn bresennol ar gyfer eitem 6 isod

Y Cynghorydd Peredur Jenkins (Aelod Cabinet Adnoddau)
Dilwyn Williams (Prif Weithredwr)

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Lesley Day, Gwynfor Edwards, Sian Gwenllian, June Marshall, Gethin Glyn Williams a John Wyn Williams.

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Dyfrig Jones yn gadeirydd y pwyllgor hwn am 2015/16.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Jason Humphreys yn Is-gadeirydd y pwyllgor hwn am 2015/16.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd y Cynghorydd Annwen Hughes fuddiant personol yn eitem 9(B) ar y rhaglen – Ymchwiliad Tai Gwyliau a Threthi – oherwydd ei bod yn berchen ar dŷ haf.

'Roedd yr aelod o'r farn ei fod yn fuddiant sy'n rhagfarnu a gadawodd y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar y mater.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 26 Mawrth, 2015 fel rhai cywir.

**5. STRATEGAETH GAFFAEL 2014/15
Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies**

Cyflwynwyd –

- (a) Drafft terfynol o'r Strategaeth gan yr Aelod Cabinet Economi.
 (b) Y cwestiynau a godwyd yn y Cyfarfod Paratoi ar 23 Ebrill.

Gosodwyd y cyd-destun gan yr Aelod Cabinet ac ymatebodd i gwestiynau'r Cyfarfod Paratoi mewn perthynas â:-

- Llwyddiant y Strategaeth Gaffael flaenorol o safbwynt cyflawni ei holl amcanion.
- Uchelgais cyffredinol y Cyngor ar gyfer caffael.
- Taro cydbwysedd rhwng sicrhau gwerth am arian drwy gaffael a chadw'r budd yn lleol.
- Canlyniadau'r ymgysylltu gyda budd-ddeiliaid yn lleol.
- Adnoddau ar gyfer gwireddu'r Strategaeth newydd.
- Addasrwydd y mesuryddion ar gyfer y Strategaeth ddrafft.
- Sicrhau ymrwymiad a dealltwriaeth ar draws y Cyngor i wireddu'r trefniadau caffael newydd ac amcanion y Strategaeth.
- Cyfraniad caffael at ganfod arbedion ariannol i'r Cyngor.
- Rheolaeth categori fel dull o gynnig y cyfle gorau i sicrhau rheolaeth gadarn o drefniadau caffael y Cyngor a gwerth am arian / arbedion ariannol.
- Gweithrediad e-gaffael ar draws y Cyngor.
- Y dulliau sydd mewn lle i fesur cydymffurfiaeth gyda gofynion Cynllun Iaith y Cyngor.

Rhoddyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau pellach a chynnig sylwadau. Yn ystod y drafodaeth, ymatebodd yr Aelod Cabinet, yr Uwch Reolwr Democratiaeth a Chyflawni a'r Rheolwr Caffael Corfforaethol i gwestiynau / sylwadau ynglŷn â:-

- Y swm o £185 miliwn a wariwyd gan y Cyngor, yn ystod 2013/14, ar nwyddau, gwaith a gwasanaethau a ddarparwyd gan sefydliadau allanol. Nodwyd bod y datganiad yn y rhagair i'r Strategaeth yn gamarweiniol ac y dylid gwneud yn glir bod y swm yma'n cynnwys arian sy'n dod i mewn i'r Cyngor, yn ogystal ag arian y Cyngor ei hun.
- Perfformiad da'r Cyngor yn erbyn y targed gwariant lleol o 45% ac awgrymwyd y dylid defnyddio'r ffigur hwn yn yr adroddiad y tro nesaf.
- Yr angen i bwysu ar y Cynulliad i sicrhau maes cyfartal i'r cynghorau i gyd o ran mesur perfformiad a darparu ystadegau.
- Dulliau o gyfarch enghreifftiau lle mae pencadlys cwmni y tu allan i'r ardal, ond y gwaith ei hun yn cael ei gcontractio'n lleol.
- Awgrym y byddai rhoi'r baich ar y cwmni, yn hytrach na'r Uned Gaffael, i ddatgan faint o weithwyr lleol a gyflogir ar gcontractau, ayb, yn ychwanegiad defnyddiol iawn.
- Ymateb i gwynion a sut bydd rheolaeth categori yn creu mwy o arbenigedd o fewn meysydd penodol ac yn cynorthwyo dysgu ar draws.
- Rôl caffael, yn y ffordd newydd drwy reolaeth categori, fel galluogwr i'r gwasanaethau gyrraedd eu targed effeithlonrwydd.
- Cais am sicrwydd bod y Cyngor wedi rhoi digon o gyfleoedd i gwmnïau lleol.
- Dylanwad y Cyngor ar y sector breifat.
- Osgoi biwrocratiaeth ddiangen.
- Pwysigrwydd newid diwylliant a'r angen am hyfforddiant adrannol ac ar y cyd.
- Pwysigrwydd sicrhau nad ydi rhai prosesau e-gaffael yn llesteirio caffael da.
- Pwysigrwydd ymgysylltu â budd-ddeiliaid lleol a chodi sgiliau lleol.
- Yr angen i wthio'r ffin cyn belled ag sy'n rhesymol bosib' o ran yr iaith Gymraeg.

- Pwysigrwydd darparu arweiniad yn y maes caffael i gynghorau tref a chymuned oherwydd y gallent fod yn cymryd rhai o wasanaethau'r Cyngor drosodd.

Diolchwyd i'r Aelod Cabinet a'r swyddogion am y drafodaeth a nodwyd, o bosib', y gofynnid iddynt ddychwelyd gerbron y pwyllgor hwn maes o law i adrodd ar gynnydd y Strategaeth Gaffael newydd.

6. STRATEGAETH Ffordd GWYNEDD Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Peredur Jenkins

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Adnoddau yn gwahodd sylwadau'r pwyllgor ar y fersiwn ddiweddaraf o'r Strategaeth ddrafft cyn cyflwyno'r drafft terfynol i'r Cabinet i'w fabwysiadu'n ffurfiol.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun a rhoddwyd cyflwyniad gan y Prif Weithredwr yn cyfarch nifer o gwestiynau a godwyd yn y Cyfarfod Paratoi ar 23 Ebrill mewn perthynas ag:-

- Ystyr Ffordd Gwynedd
- Uchelgais cyffredinol y Cyngor ar gyfer Ffordd Gwynedd ac a ydyw'n realistig ac yn gyraeddadwy?
- Digonolrwydd yr adnoddau mewn lle a'r capasiti i wireddu gweledigaeth Strategaeth Ffordd Gwynedd a'i roi ar waith.
- Y tebygolrwydd y bydd Ffordd Gwynedd yn llwyddo.
- Tystiolaeth bod Ffordd Gwynedd wedi llwyddo i wella gwasanaethau i drigolion a sicrhau arbedion ariannol yn y ddau gynllun peilot ym meysydd digartrefedd ac eiddo.
- Dulliau o sicrhau ymrwymiad a dealltwriaeth ar draws y Cyngor i wireddu Ffordd Gwynedd.
- Y mesurau perfformiad sy'n bosib' eu rhoi mewn lle er mwyn sicrhau'r newid diwylliant o fewn y Cyngor.
- Yr ymgysylltu ffurfiol / anffurfiol gyda budd-ddeiliaid.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau pellach a chynnig sylwadau. Yn ystod y drafodaeth, ymatebodd yr Aelod Cabinet a'r Prif Weithredwr i gwestiynau / sylwadau ynglŷn â:-

- Sut mae'r Strategaeth yn cyd-blethu gyda'r cysyniad o Reoli Galw a'r Strategaeth Arbedion?
- Y dull o raeadru Ffordd Gwynedd i lawr ac ar draws y sefydliad.
- Sut mae Ffordd Gwynedd yn ymateb i ddeddfwriaeth gwlad a gofynion Llywodraeth Cymru ac amrywiol gyrrff allanol ac ydi'r Cyngor hwn yn ddigon dewr i gymryd y cerydd er mwyn cadw trigolion Gwynedd yn hapus?
- Y sialens o gael pobl i ymddwyn yn wahanol.
- Ymdeimlad bod y datganiad '*Rhoi Pobl Gwynedd yn Ganolog*' yn her sylweddol oherwydd bod yna leisiau cryfion o fewn pob ardal sydd â'u hagenda eu hunain.
- Y gwersi a ddysgwyd o'r cynlluniau peilot.

Mynegwyd dymuniad y pwyllgor i weld Strategaeth Ffordd Gwynedd yn llwyddo a chasglwyd mai un o'r pwyntiau pwysicaf yn codi o'r drafodaeth oedd y cwestiwn o risg a'r angen i arfogi'r holl staff, o'r brig i lawr, i ddefnyddio eu synnwyr cyffredin ac i fod â'r hyder i gymryd risgiau bach, sydd efallai, yn mynd i ddod â gwobrwyon mawr.

Mynegwyd pryder mai ond hanner aelodau'r pwyllgor oedd yn bresennol i gymryd rhan yn y drafodaeth hon. 'Roedd y staff wedi ymroddi i'r newidiadau hyn, ac 'roedd yn hynod bwysig eu bod hwy a'r Tîm Arweinyddiaeth yn cael y gefnogaeth briodol gan yr aelodau hefyd.

Diolchwyd i'r Aelod Cabinet a'r Prif Weithredwr am y drafodaeth.

7. YMCHWILIADAU

Cyflwynwyd – drafft o sgôp dau ymchwiliad craffu posib', sef:-

- (a) Ymchwiliad Craffu Tai Gwyliau a Threthi
- (b) Ymchwiliad Craffu Ymgysylltu

Gofynnwyd i'r pwyllgor ddewis un o'r ddau ymchwiliad a chytunwyd bod yr Ymchwiliad Tai Gwyliau a Threthi yn flaenoriaeth uwch.

PENDERFYNWYD

- (a) **Sefydlu Ymchwiliad Craffu i'r maes Tai Gwyliau a Threthi.**
- (b) **Penodi'r Cadeirydd, y Cyngorydd Dyfrig Jones, ynghyd â'r Cyngorwyr Trevor Edwards, Aled Evans, Eirwyn Williams a Wyn Williams, yn aelodau o'r Ymchwiliad, a gofyn i Vera Jones (Rheolwr Aelodau – Gwasanaethau Democrataidd) gysylltu â holl aelodau'r pwyllgor i wahodd rhagor o enwau.**

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30am a daeth i ben am 12.40pm.